

Financování a ekonomické řízení

Financování mírových misí a NATO

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Název projektu: Inovace magisterského studijního programu Fakulty ekonomiky a managementu

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/2.2.00/28.0326

Vzdělávací cíl:

Cílem přednášky je teoreticky charakterizovat způsob financování samotné Severoatlantské aliance, a to zejména kvůli pochopení vztahů a vazeb ve finančním zabezpečení organizace, jakožto řídicího prvku zahraničních operací, a dále způsob, jakým jsou financovány operace na podporu míru.

Obsah

Úvod

1. Princip financování NATO
2. Typy operací dle způsobu financování se zaměřením na operace NATO
3. Financování zahraničních operací v podřízenosti NATO
4. Příprava rozpočtu a finanční kontrola
5. Ekonomické principy procesu rozpočtování
6. Finanční zabezpečení osob
7. Orgány AČR zabezpečující finanční zajištění zahraničních operací

Závěr

Literatura:

Základní:

- KOS, Zdeněk. Popis řízení společně financovaných zdrojů v plánovacích a hodnotících procesech NATO. Praha 2006, s. 12.
- Zákon č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech.
- RMO č. 44/2006, vnitřní platový předpis pro vojáky z povolání.
- Odborné nařízení pro zpracování návrhu státního rozpočtu a střednědobého výhledu kapitoly 307 – Ministerstvo obrany, Čj. 13-10/2013-8201.

Literatura:

Doporučená:

- KŘEMEN, Jiří. Úkoly ekonomické služby v zahraničních misích, s konkrétním zaměřením na KFOR. Diplomová práce. Brno: Univerzita obrany, 2009. Vedoucí práce Ing. Alojz Flachbart.
- Údaj o civilním rozpočtu NATO z roku 2012 [online]. [cit. 2014-01-28]. Dostupné z: http://www.natoaktual.cz/struktura-nato-0g6-/na_zpravy.aspx?y=na_summit/struktur NATO.htm.
- Údaj o vojenském rozpočtu NATO z roku 2012[online]. [cit. 2014-01-28]. Dostupné z: http://www.natoaktual.cz/struktura-nato-0g6-/na_zpravy.aspx?y=na_summit/struktur NATO.htm.

1. Princip financování NATO

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Princip financování NATO

Princip financování NATO:

- společné financování,
- sdílení nákladů,
- civilní rozpočet,
- vojenský rozpočet,
- program bezpečnosti investic NATO,
- řízení zdrojů,
- finanční řízení,
- finanční kontrola.

Princip financování NATO

- **společné financování:**
- NATO představuje organizaci složenou z členských států, a právě tyto státy se podílejí na tvorbě společného financování celé Aliance k zajištění běžných aktivit.
- Přínos pro členské země je promítán do podoby kolektivní obrany, alianční pomoci a vojenské spolupráce.
- Samotné nasazení vojsk členských zemí, tedy financování výcviku, nákupů vybavení a prostředků včetně techniky nasazené v místě výkonu operace, je realizováno z rozpočtů vysílajících členských zemí.

Princip financování NATO

- **společné financování:**
- **Kompenzace nákladů** spojených s účastí členských zemí v orgánech NATO je prováděna pomocí takzvaných offsetů, díky nimž plynou zemím jisté výhody, které mohou využít k rozvoji národního hospodářství.
- **Obecně platným pravidlem pro společné financování NATO** je fakt, že z prostředků státního rozpočtu, které byly získány díky offsetům, jsou kryty výdaje, které jsou v zájmu všech členských zemí.

Princip financování NATO

- **sdílení nákladů:**
- Veškeré výdaje, které jsou realizovány za účelem společného financování NATO, jsou hrazeny členskými státy v plném rozsahu s přihlédnutím ve vztahu k zájmu o danou aktivitu, díky které výdaj vzniká.
- Dále platí pravidlo, že členské státy financují veškeré úkony, kterých se účastní.
- Mimo zahraniční operace členské státy přispívají především k zabezpečení chodu Mezinárodního sekretariátu, Mezinárodního vojenského štábu a výkonných složek Vojenského výboru.

Princip financování NATO

- **civilní rozpočet:**

- Stanovení a realizace civilního rozpočtu probíhá v gesci Výboru pro civilní rozpočet a financování.
- Rozpočet je především tvořen prostředky z kapitol ministerstev zahraničních věcí jednotlivých členských zemí. Tyto finanční prostředky nacházejí své využití v pokrytí provozních nákladů Mezinárodního sekretariátu NATO v Bruselu, dále na zabezpečení činností s okolními partnerskými zeměmi, zajištění konferenčních služeb pro veškerá zasedání všech výborů NATO apod.

Princip financování NATO

- **vojenský rozpočet:**
 - Hlavní zdroj financí pro vojenský rozpočet NATO lze hledat v rozpočtových kapitolách ministerstev obrany členských zemí.
 - Tvorba samotného rozpočtu probíhá prostřednictvím Vojenského rozpočtového výboru.
 - Účelem vojenského rozpočtu je především pokrytí nákladů na provoz a údržbu Vojenského výboru, Mezinárodního vojenského štábu a k němu přiřazené agentury, obě hlavní vojenská velitelství.

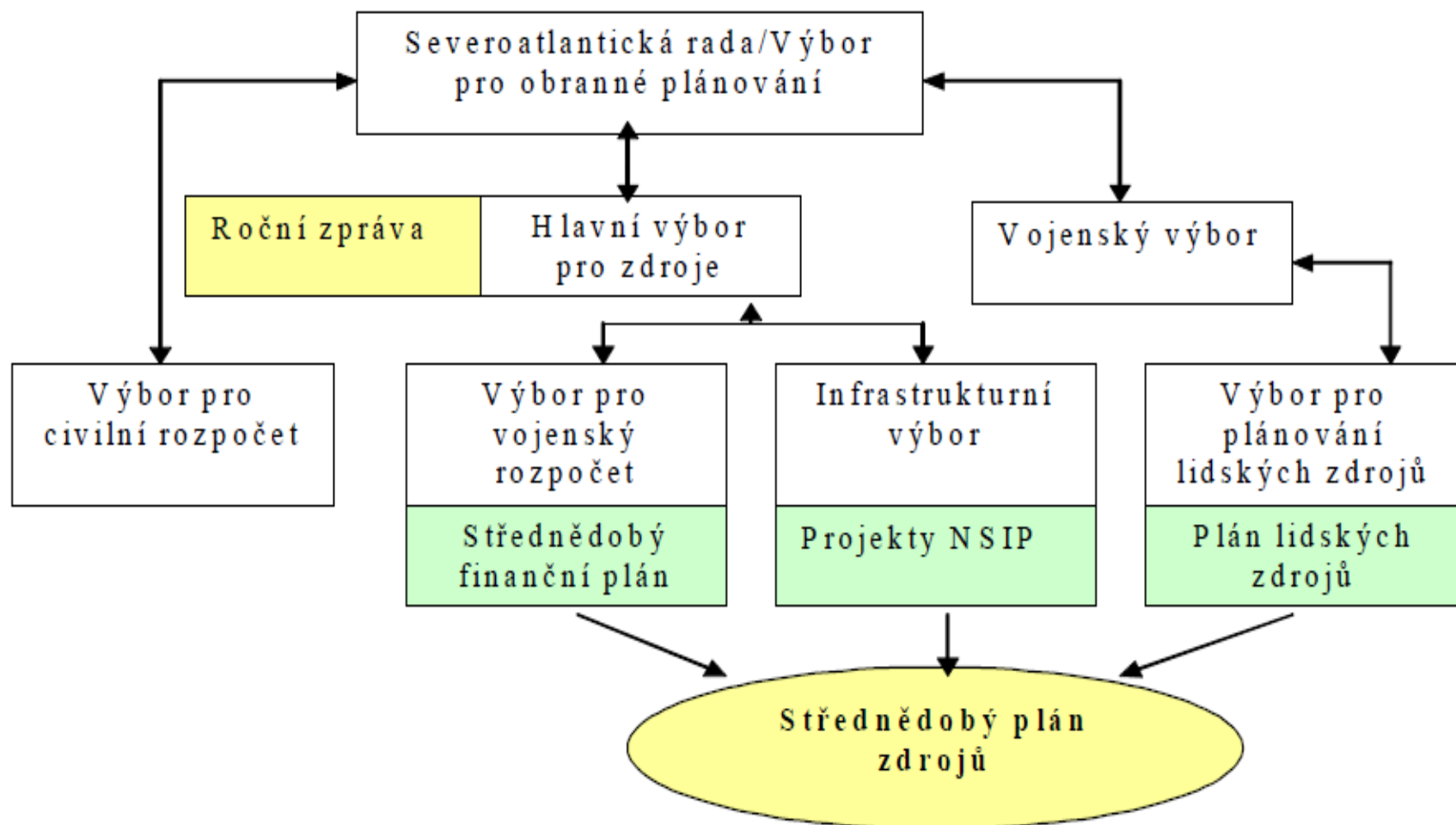
Princip financování NATO

- **program bezpečnosti investic NATO:**
- Cílem Programu bezpečnostních investic NATO je především zabezpečení rozvoje a rekonstrukce zařízení, jako jsou primárně letiště, plynovody, ropovody, vodovody, sklady pohonných hmot a maziv, přístavy, komunikační a informační technologie systémů velení a řízení, radary, navigace, apod.
- Program bezpečnostních investic NATO je realizován pod dohledem Výboru pro infrastrukturu.

Princip financování NATO

- **řízení zdrojů:**
- V návaznosti na sílící potřebu zefektivnění využívání finančních prostředků nastalo v polovině devadesátých let 20. století posílení řídicí struktury NATO, a to zejména díky vytvoření Vyšší komise pro zdroje a podporou vývoje funkčních souborů.
- Náplní tohoto institutu je řízení finančních zdrojů z oblasti vojenské, tedy bez prostředků, které jsou zahrnuty do rozpočtu civilního. Funkční soubory pak reprezentují prostředky vojenských velitelů NATO, které jsou nezbytné ke splnění stanovených úkolů.

Struktura řízení zdrojů v rámci NATO

Princip financování NATO

- **finanční řízení:**

- Struktura finančního řízení v rámci NATO je vytvořena tak, aby poslední schvalovací pravomoc měly na starosti členské státy, které jsou právě nositeli nákladů Aliance.
- Nástroje pro ovlivňování rozhodování členských států můžeme spatřovat v obecných limitech a konkrétních omezeních.
- Obecné limity představují rozdělení pevně stanovených zdrojů u nákladů na provoz a investiční výstavbu. Jedná se tedy o určité mantinely, které vymezují možnost využití finančních prostředků.

Princip financování NATO

- **finanční řízení:**

Finanční struktura Aliance je složena z následujících orgánů:

- Mezinárodní sekretariát (financován z civilního rozpočtu),
- Mezinárodní vojenský štáb (financován z vojenského rozpočtu),
- Program bezpečnostních investic NATO,
- Specializované výrobní a logistické organizace, které jsou funkční na základě platných ujednání, anebo na základě usnesení Severoatlantické aliance.

Princip financování NATO

- **finanční kontrola:**
 - Průběh finanční kontroly v rámci NATO probíhá na několika úrovních, a to konkrétně na úrovni **interní kontroly, externího a interního auditu**.
 - **Výkon interní kontroly** zabezpečuje finanční kontrolor. Svou pozornost při výkonu finanční kontroly směřuje především na využívání a čerpání přidělených finančních prostředků a na implementaci nových pravidel při čerpání finanč. prostředků.
 - **Externí audit** je reprezentován nezávislou Mezinárodní radou auditorů pro NATO, úlohou je provádět audit napříč celou Aliancí, při hospodaření s finančními prostředky, které mají svůj původ ve společných zdrojích Aliance.

2. Typy operací dle způsobu financování se zaměřením na operace NATO

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Typy operací NATO dle způsobu financování

Typy operací NATO dle způsobu financování:

- Nejobvyklejší **způsob financování zahraničních operací** probíhá **ryze ze státního rozpočtu země**, která se operace v zahraničí účastní.
- **Operace na podporu míru** mohou být ovšem také celé financovány z rozpočtu organizace, která operaci řídí a zaštiťuje.
- **Operace na základě pozvání hostitelské země.** V takovémto případě pak financování celé operace závisí na rozpočtu hostitelské země.
- **Zvláštní kategorii zahraničních operací tvoří operace EF.**

3. Financování zahraničních operací v podřízenosti NATO

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Financování zahraničních operací v podřízenosti NATO

Rozpočtové zdroje:

- státní rozpočet – rozpočet kapitoly 307 Ministerstvo obrany,
- vládní rozpočtová rezerva.

Mimorozpočtové zdroje:

- dluhopisový program,
- rezervní fond,
- dary,
- státní pokladniční poukázky,
- refundace od hostitelské země, na jejímž území jednotky působí.

4. Příprava rozpočtu a finanční kontrola

Příprava rozpočtu a finanční kontrola

- **Výdaje na zabezpečení zahraničních operací** nejsou žádnou výjimkou v rámci výdajové stránky rozpočtu kapitoly MO ČR, proto je zapotřebí, aby i tyto výdaje byly plánovány a schvalovány v rámci zákonných mantinelů.
- **Při plánování finančních prostředků na zajištění sil a prostředků nasazených v zahraničních operacích** je vycházeno ze Střednědobého výhledu.
- V důsledku zpracování Střednědobého plánu dochází k **začlenění výdajů pod patřičná nákladová střediska**, kde v návaznosti na tuto skutečnost probíhá odbornými orgány velení a štábu **zpracování Kmenových listů**.

Příprava rozpočtu a finanční kontrola

Dále:

- V návaznosti na tvorbu Kmenových listů probíhá tvorba **Kalkulačních listů**.
- Reflektuje tak **potřebu finančních prostředků na konkrétní činnosti nákladového střediska na následující fiskální rok**.

Příprava rozpočtu a finanční kontrola

„Z limitu rozpočt. prostředků vyčleněného ve prospěch zabezpečení působení sil a prostředků resortu MO v zahr. operacích NATO a EU, vojenských pozorovatelských misích, ostatních operacích a hotovostních silách rozpočtový kompetent stanovuje rozpočtové prostředky na:

- *a) **přepravu** do a ze zahraničních operací,*
- *b) **podporu udržitelnosti** v prostorech nasazení,*
- *c) **národní podporu a zabezpečení SaP MO** při plnění operačních úkolů v zahraničních operacích,*
- *d) **obnovení schopností techniky a materiálu po návratu** ze zahraničních operací a případné další závazky vzniklé v přímé spojitosti s plněním úkolů v zahraničních operacích.*

5. Ekonomické principy procesu rozpočtování

Ekonomické principy procesu rozpočtování

Proces rozpočtování, nejen zahraničních operací,
vychází z následujících ekonomických principů:

- princip ekonomické reality,
- princip motivace subjektů rozpočtování,
- princip provázanosti rozpočtové pravomoci a odpovědnosti.

Ekonomické principy procesu rozpočtování

- **princip ekonomické reality**
 - *který spočívá v pochopení omezenosti zdrojů a jejich účelného využití k realizaci naplánovaných úkolů*

Ekonomické principy procesu rozpočtování

- **princip motivace subjektů rozpočtování:**
 - *podle kterého budou k ekonomickému chování subjekty rozpočtování motivovány prostřednictvím decentralizace pravomocí a odpovědností v plánovacích a rozhodovacích procesech a při využití finančních zdrojů. Pravomoc disponovat finančními prostředky vytváří odpovědnost za jejich efektivní využití*

Ekonomické principy procesu rozpočtování

- **princip provázanosti rozpočtové pravomoci a odpovědnosti:**
 - *ta představuje garantovanou míru možného rozhodování subjektů rozpočtování v procesu tvorby Střednědobého plánu, Plánu činnosti resortu obrany na rok, návrhu rozpočtu a v disponování přidělenými finančními prostředky a alokaci finančních prostředků, které má svěřeny*

6. Finanční zabezpečení osob

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Finanční zabezpečení osob

Zvláštní příplatek v jiné než české měně:

- *„Zaměstnanci ozbrojených sil vyslanému v rámci jednotky mnohonárodních sil mimo území České republiky se po dobu působení v zahraničí poskytne zvláštní příplatek v jiné než české měně ...“*

Finanční zabezpečení osob

Kdy náleží zvláštní příplatek v jiné než české měně:

- *„Vojákovi, který je vystaven vysokému riziku ohrožení života nebo zdraví spojenému s vedením bojové činnosti v prostoru operace ...“*

Finanční zabezpečení osob

Výše zvlášť. příplatku v jiné než české měně:

a) je-li zařazen v hodnotním sboru

- mužstva a poddůstojníků 2 100 USD,*
- praporčíků 2 600 USD,*
- nižších důstojníků 3 000 USD,*
- vyšších důstojníků a generálů 3 500 USD,*

Finanční zabezpečení osob

Výše zvlášť. příplatku v jiné než české měně:

b) je-li vystaven stresu z boje a nasazen na území s výskytem

- závažných zdravotních rizik, se příplatek zvyšuje až o 700 USD,*
- velmi závažných zdravotních rizik, se příplatek zvyšuje až o 1 000 USD.*

Finanční zabezpečení osob

Výše zvlášť. příplatku v jiné než české měně:

V případě, že by v místě nasazení hrozilo riziko ohrožení života, náleží vojákově kompenzace této hrozby. Rozsah tohoto příplatku je následně určen jako:

- „V závislosti na míře ohrožení života se vojákově příplatek zvyšuje až o 3 000 USD.“

7. Orgány AČR zabezpečující finanční zajištění zahraničních operací

Orgány AČR zabezpečující finanční zajištění zahraničních operací

Proces finančního zabezpečení zahraničních operací probíhá na několika úrovních velení a řízení.

Rozdělení dvou základních oblastí, finančního zajištění zahran. operací

- náměstci MO,
- velení AČR.

Orgány AČR zabezpečující finanční zajištění zahraničních operací

Součástí, které významným způsobem ovlivňují finanční zabezpečení zahraničních operací:

- Sekce ekonomická Ministerstva obrany,
- Agentura finanční,
- Společné operační centrum Ministerstva obrany,
- mateřský útvar vyslaných jednotek.

Orgány AČR zabezpečující finanční zajištění zahraničních operací

Finanční zabezpečení mateřským útvarem vyslaných jednotek:

- Před samotným odletem je ekonomickou skupinou nákladového střediska vypracován dokument s názvem Oznámení o zahájení výplaty příplatku v jiné než české měně.
- V průběhu zahraniční operace zpracovává ekonomický orgán kontingentu Podklad pro změnové řízení k platu, na základě něhož ekonomický orgán mateřského útvaru upravuje výši hotovostní zálohy poskytované v místě nasazení.
- Po návratu vojáka ze zahraniční operace zpracovává ekonomický orgán mateřského útvaru Oznámení o ukončení výplaty zvláštního příplatku.

Dotazy?

Děkuji za pozornost